

بررسی تاثیر کاهش رتبه اعتباری بر ریسک سقوط قیمت سهام با

محوریت کیفیت حسابداری

سحر توکلی^۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۰/۰۶

تاریخ پذیرش ۱۴۰۲/۱۲/۲۱

چکیده

هدف از انجام این تحقیق تاثیر کاهش رتبه اعتباری بر ریسک سقوط قیمت سهام با توجه به نقش کیفیت حسابداری در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. پژوهش حاضر یک پژوهش کاربردی است و جامعه آماری آن کلیه شرکتهای فعال در بورس اوراق بهادار تهران است و نمونه آماری بر اساس روش حذف سیستماتیک برابر با ۱۱۷ شرکت است. دوره زمانی جمع آوری اطلاعات مربوط به سالهای ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱ است و اطلاعات به دست آمده با استفاده از نرم افزار ایویوز نسخه ۹ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. بر اساس نتایج به دست آمده از تجزیه و تحلیلهای آماری، کاهش رتبه اعتباری تاثیر مثبت و معناداری بر ریسک سقوط قیمت سهام شرکتها دارد. همچنین بر اساس نتایج بخش دوم، متغیر کیفیت حسابداری تاثیر تعدیلگر کاهشی بر رابطه مثبت بین کاهش رتبه اعتباری و ریسک سقوط قیمت سهام دارد.

کلمات کلیدی: کاهش رتبه اعتباری، ریسک سقوط قیمت سهام، کیفیت حسابداری

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد چالوس sahartavakolii69@gmail.com

۱- مقدمه

تئوری نمایندگی این روزها پایه نظری اغلب تحقیقات حسابداری محسوب می شود. فرض اولیه این تئوری، عمل اشخاص در جهت بیشیه سازی منافع شخصی خویش می باشد؛ منفعتی که بعضی اوقات می تواند در تقابل با بیشینه کردن منافع شرکت و سهامدارانش باشد (شریعتی، ۱۳۹۷). یکی از مشهودترین تعارضات موجود در رابطه نمایندگی، تضاد بین مدیران و سهامداران سازمان می باشد. طیف گسترده ای از انگیزها همانند قراردادهای پاداش و موارد مربوط به دوران تصدی وجود دارد که مدیران را تهییج می سازد تا از افشای اطلاعات بد خودداری نموده و آن ها را در درون شرکت انباشت کنند. اگر مدیران برای یک بازه زمانی طولانی اقدام به نگه داشتن و انباشت اخبار نامناسب در درون شرکت نمایند، مابین قیمت ذاتی سهام شرکتها و ارزش بازار سهام، شکافی بزرگ (به نام حباب قیمت سهم) ایجاد می گردد. زمانی که حجم اخبار منفی انباشت گشته به مرحله انفجار برسد، به یکباره به بازار وارد شده و به ترکیدن حبابهای قیمتی سهام و سقوط قیمت آن منتج می شود (کوتاری و همکاران، ۲۰۰۹).

مفهوم ریسک سقوط قیمت سهام، احتمال افت یکباره قیمت سهام یک واحد تجاری در مقیاس وسیع است (فرخی حاجی آباد، ۱۳۹۸). از این جنبه، ادبیات موضوع و سابقه پژوهش های مختلف کوشش نموده اند تا تاثیر شاخص های مختلف بر بروز این پدیده را واکاوی کنند. یکی از این متغیرها که در تحقیقات اخیر مورد توجه قرار گرفته است رتبه اعتباری شرکتهاست. شرکتهایی با رتبه اعتباری بالا با محدودیت کمتری در تامین مالی مواجه هستند. بر همین مبنا امکان بیشتری و آسانتری برای سرمایه گذاری دارند و بر این اساس به احتمال زیاد ارزش آتی بالاتری به دست می آروند (فلکلند و پترسون، ۲۰۱۶).

در سوی دیگر، رتبه اعتباری پایین تر شرکتها، نشانگر کیفیت پایین اطلاعات و عدم توانایی در تامین مالی با هزینه کمتر می باشد که این موضوع، بازدهی مورد انتظار سرمایه گذاران بالقوه را افزایش و ارزش شرکت را کاهش می دهد (جاکوی و همکاران، ۲۰۱۸؛ آسبک - اسکایف و همکاران، ۲۰۱۹).

آنچه از این مفاهیم می توان برداشت نمود آن است که در صورتی که شرکتها با کاهش در رتبه اعتباری مواجه شوند، این مسئله می توان زنگ خطری برای درک افت ارزش شرکت باشد. در چنین وضعیتی می توان متصور بود که مدیران مجبور به انباشت اطلاعات و اخبار بد شرکت شوند و بدین ترتیب زمینه سقوط ارزش شرکت را فراهم آورده و در واقع ریسک سقوط قیمت سهام شرکت را افزایش دهند (نویان و همکاران، ۲۰۲۳).

در این راستا و بر اساس آنچه از مطالب بیان شده می توان برداشت کرد، در وضعیتی که شرکتها دچار افت در رتبه اعتباری شوند، عدم شفافیت و عدم تقارن اطلاعاتی در شرکت افزایش خواهد یافت. در چنین وضعیتی گزارشات مالی به عنوان مهمترین منبع اطلاعاتی به سهامداران ممکن است دچار تحریفات عامدانه توسط مدیران شوند. در چنین وضعیتی می توان متصور بود که در صورتی که صورتهای مالی شرکت به واسطه حضور حسابرس مستقل معتبر به خوبی بررسی شود و از کیفیت بالایی برخوردار باشد، تا حد قابل توجهی تاثیر منفی کاهش رتبه اعتباری بر کاهش شفافیت اطلاعات و افزایش ریسک سقوط قیمت سهام را خواهد کاست (امین و همکاران، ۲۰۲۲).

با وجود بررسی ادبیات موضوع و دستیابی به تاثیر احتمالی رتبه اعتباری شرکت بر ریسک سقوط قیمت سهام و تایید نقش کیفیت حسابرسی در این زمینه، این مسئله هرگز در بازار سرمایه کشور به صورت تجربی مورد تحلیل و واکاوی قرار نگرفته است و از این حیث نمی شود به قطعیت گفت که کیفیت این تاثیرگذاری چگونه خواهد بود بر این اساس و با توجه به توضیحات ابراز شده و خلا مطالعاتی مشاهده شده، مسئله اصلی این تحقیق تجربی آن است که رتبه اعتباری شرکتها پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران چه تاثیری بر ریسک سقوط قیمت سهام دارد و نقش کیفیت حسابرسی در این زمینه چیست؟

۲- مبانی نظری تحقیق:

کیفیت حسابرسی: در ادبیات حرفه ای کیفیت حسابرسی در رابطه با میزان رعایت استاندارد های حسابرسی مربوطه تعریف می شود. در مقابل پژوهشگران حسابداری ابعادی چندگانه برای کیفیت حسابرسی قائلند و این ابعاد اغلب به تعاریفی که ظاهری متفاوت دارند

منجر می شود عمومی ترین تعریف ها از کیفیت حسابرسی عناصر زیر را در بر می گیرد (ایزدی نیا و میرزایی، ۱۳۹۴):

- احتمال وجود اشتباهات عمده در صورت های مالی که حسابرس بتواند آنها را کشف و گزارش کند.

- احتمال این که حسابرس برای صورت های مالی حاوی اشتباهات با اهمیت گزارش مشروط صادر نکند

- سنجه ای برای توان حسابرس در کاهش اشتباهات و تحریفات جانبدارانه و بهبود کیفیت داده های حسابداری

- دقت اطلاعاتی که حسابرس درباره آنها گزارش صادر کرده است .

ریسک سقوط قیمت سهام:

تعریف سقوط قیمت سهام دارای سه ویژگی مشخص است:

۱- سقوط قیمت سهام، یک تغییر بسیار بزرگ و غیرمعمول در قیمت سهام است که بدون وقوع یک حادثه ای مهم اقتصادی رخ می دهد.

۲- این تغییرات بسیار بزرگ به صورت منفی هستند.

۳- سقوط قیمت سهام، یک پدیده واگیردار در سطح بازار است. بدین معنی که کاهش قیمت سهام تنها به یک سهام خاص منحصر نمی شود، بلکه تمام انواع سهام موجود در بازار را شامل می شود (چنگ و همکاران، ۱۹۹۶).

رتبه بندی اعتباری: رتبه بندی اعتباری نقش مهمی در بازارهای پول و سرمایه بازی می کند. دو نوع رتبه بندی اعتباری شامل رتبه بندی اوراق بهادار و رتبه بندی شرکتها وجود دارد. معیار رتبه بندی اوراق بهادار احتمال نکول یا تاخیر در پرداخت اوراق می باشد. اما رتبه بندی اعتباری شرکتها ارزیابی بی طرفانه ای از وضعیت کلی اعتباری شرکت را نشان می دهد و بیانگر اظهار نظر عینی، خارجی و مستقل در خصوص توانایی شرکت در ایفای کامل و به موقع همه تعهدات است (وانگ و همکاران، ۲۰۱۰). رتبه بندی اعتباری شرکتها از طرفی تصمیم گیری سرمایه گذاران و اعتباردهندگان را به عنوان استفاده کنندگان اصلی شرکتها تسهیل می

کند و از سوی دیگر به کاهش هزینه سرمایه شرکتهای دارای صلاحیت اعتباری و شرایط مناسب مالی منجر می شود (کسری، ۱۳۹۱). از دید قانونگذاران نیز رتبه اعتباری توسط نهادی مستقل حائز اهمیت است. همانطور که در ایران نیز وجود موسسات رتبه بندی اعتباری در ماده ۲۱ قانون اوراق بهادار پیش بینی شده است و سازمان بورس و اوراق بهادار دستورالعمل شرایط ثبت و نظارت بر موسسات رتبه بندی اعتباری را در ۳۹ ماده تدوین کرده است. (مشایخ و شاهرخی، ۱۳۹۴).

رتبه بندی شرکتها

رتبه بندی شرکتها یکی از مهم ترین ابزارهای تبیین نقاط قوت و ضعف و شناسایی فرصت ها و تهدیدهای بیرونی شرکتها به شمار می آید (قدرتیان کاشان، انواری رستمی، ۱۳۸۳). امروزه سازمانها و مجله های گوناگون داخلی و خارجی به امر رتبه بندی شرکتها مبادرت می کنند. این رتبه بندیها با روشها و شاخصهای کمی و کیفی مختلف و با توجه به هدفی که مؤسسه های گفته شده دنبال می کنند، انجام می گیرد. از مهم ترین این مؤسسه ها و مجله ها را می توان به فوربس، فورچن، بیزنس ویک، و اینداستری ویک در خارج و سازمان هایی نظیر سازمان بورس اوراق بهادار تهران و سازمان مدیریت صنعتی در داخل کشور اشاره کرد (انواری رستمی و همکاران، ۱۳۹۵).

رتبه بندی شرکتها به منظور تصمیم گیری در جهت انتخاب برترین شرکت انجام می گیرد. در نتیجه رتبه بندی، اولویتها و برتریها مشخص شده لذا، می توان موفق ترین شرکت را انتخاب نمود و سرمایه گذاری درستی انجام داد. اما آنچه به عنوان مشکل اصلی مدیران امروزی تعریف می شود، مواجهه و مقابله با تغییرات محیطی است (آگلوپولوس و همکاران، ۲۰۱۷).

۳- پیشینه تحقیق

نویان و همکاران (۲۰۲۳)، تحقیقی با عنوان «کاهش رتبه اعتباری شرکتها و ریسک سقوط قیمت سهام»، انجام دادند. این پژوهشگران کاهش قابل توجهی در احتمال سقوط قیمت سهام خاص شرکت پس از اعلام کاهش رتبه اعتباری در ۶۹ کشور را در قالب تحقیقی تجربی مبتنی بر داده های پانلی اثبات کردند. این یافته از این استدلال حمایت می کند که آژانسهای

رتبه‌بندی اعتباری (CRA) با صدور کاهش رتبه‌بندی در انتشار اطلاعات منفی در بازار سهام مشارکت می‌کنند. نتایج این تحقیق پس از آزمایش‌های مختلف برای درون‌زایی قوی باقی می‌ماند. تجزیه و تحلیل بیشتر نشان می‌دهد که رابطه منفی بین کاهش رتبه و سقوط قیمت سهام توسط عدم شفافیت اطلاعات تقویت می‌شود. این یافته‌ها نقش CRA ها را در ترویج جریان اطلاعات منفی به بازار سهام و افزایش ثبات آن روشن می‌کند.

امین و همکاران (۲۰۲۲)، نیز در تحقیقی به بررسی واکنش بازار سهام به کاهش رتبه اعتباری شرکتها پرداختند. این مطالعه نشان می‌دهد که چگونه بازار سهام به اطلاعیه‌های تغییر رتبه‌بندی واکنش نشان می‌دهد، جایی که اثرات مخدوش‌کننده سرریز اطلاعات از بازارهای مرتبط وجود ندارد. برخلاف ادبیات موجود، محققان نشان دادند که بازار سهام به ارتقای رتبه واکنش مثبت نشان می‌دهد و هیچ پاسخی به کاهش رتبه ندارد. تجزیه و تحلیل آماری این تحقیق نشان می‌دهد که بازده غیرعادی تجمعی قبل از اعلام می‌تواند به طور قابل توجهی بازده غیرعادی دوره اعلام را پیش بینی کند. در نهایت، محققان کاهش قابل توجهی در عدم تقارن اطلاعات به دلیل اعلامیه‌های ارتقا رتبه‌بندی که ابتکارات سیاست اخیر را تأیید می‌کند، اثبات کردند.

بلومویست و همکاران (۲۰۲۱)، در مطالعه‌ای تجربی به بررسی رابطه بین رتبه اعتباری شرکتها و چرخه عمر آنها پرداختند. این مطالعه به روش همبستگی و با استفاده از اطلاعات بیش از ۳۰۰ شرکت اروپایی صورت گرفته است. بر اساس نتایج به دست آمده رتبه بندی اعتباری یک رابطه U شکل معکوس را در طول چرخه عمر شرکت نشان می‌دهد. با افزایش شهرت و کاهش اطلاعات نامتقارن، احتمال کسب رتبه توسط شرکت‌ها در ابتدا در طول چرخه عمر افزایش می‌یابد. با کاهش فرصت‌های سرمایه‌گذاری در طول مراحل کاهش و کاهش، مزایای داشتن رتبه کاهش می‌یابد. همچنین بر اساس نتایج تکمیلی، انتقال از مرحله مقدماتی به مرحله رشد، احتمال رتبه بندی اعتباری را از ۶٫۷٪ به ۳۰٪ افزایش می‌دهد.

فانگ و همکاران (۲۰۱۹)، پژوهشی با عنوان « بررسی رابطه بین عدم تقارن اطلاعاتی مدیران و ریسک سقوط قیمت سهام: استفاده از کیفیت گزارشگری مالی به عنوان تعدیل‌کننده »، انجام دادند. آنها با مطالعه این موضوع در شرکتهای فعال در بازار بورس شانگهای چین

دریافتند که خطر سقوط شرکتهایی که ارتباطات سیاسی بیشتری دارند به دلیل عدم تقارن اطلاعات بین سرمایه گذاران و مدیران بیشتر است. در عین حال، نتایج نشان داد که مکانیسم های نظارت بیرونی می تواند به میزان قابل توجهی بر بروز رفتار خود تنظیمی در مدیران این شرکتها تأثیر بگذارد. و سرانجام اینکه بالا بودن کیفیت گزارشات مالی نیز عاملی کاهشده بر تاثیر سوء یاد شده خواهد داشت.

بائو و همکاران (۲۰۱۸)، نیز در تحقیق خود ضمن تایید تاثیر گزارشگری جریانات نقد عملیاتی بر عملکرد شرکت، اظهار داشتند که نظارت شدید خارجی احتمالاً رفتار فرصت طلبانه مدیریتی را محدود می کند و از این رو تأثیر عدم شفافیت جریانات نقدی عملیاتی را بر خطر سقوط کاهش می دهد.

اصباحی احمدی سرایی نژاد (۱۴۰۲)، در تحقیقی به بررسی تاثیر چرخه عمر بر رتبه اعتباری شرکتهای فعال در بورس تهران پرداخت. هدف از مطالعه حاضر، بررسی تاثیر چرخه عمر بر رتبه اعتباری شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. روش تحقیق همبستگی و به لحاظ هدف کاربردی است. جامعه آماری تحقیق شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران را شامل می شود و همچنین نمونه آماری به روش حذف سیستماتیک، به تعداد ۱۱۴ شرکت در طی دوره ی زمانی ۱۳۹۶ لغایت ۱۴۰۰ انتخاب شده اند. در این تحقیق جهت آزمون فرضیه ها از روش داده های تلفیقی ایستا با استفاده از رگرسیون خطی استفاده شده است. یافته های پژوهش نشان می دهد که مراحل رشد و بلوغ تاثیر مثبت و معنادار و مرحله افول تاثیر منفی و معناداری بر رتبه بندی اعتباری شرکتهای پذیرفته شده در بورس تهران دارد.

ودیعی نوقایی و همکاران (۱۳۹۷)، در مطالعه ای تجربی به بررسی تاثیر رتبه اعتباری بر ریسک سیستماتیک پرداختند. قلمرو زمانی این تحقیق از سال ۱۳۸۹ لغایت ۱۳۹۴ می باشد و نمونه آماری این تحقیق شامل ۱۰۶ شرکت (۶۳۶ سال- شرکت) از بین شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق تهران بوده انتخاب گردید. در این پژوهش برای آزمون فرضیه ها از مدل رگرسیون خطی چند متغیره استفاده شده است. روش آماری مورد استفاده در این پژوهش

روش داده ای پانل می باشد. نتایج آزمون فرضیه های تحقیق بیانگر این می باشد که بین رتبه اعتباری و ریسک سیستماتیک شرکتها، رابطه معنادار و معکوسی وجود دارد.

حسینی و امجدیان (۱۳۹۶)، پژوهشی با عنوان «بررسی رابطه بین مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتی و خطر سقوط آتی قیمت سهام»، انجام دادند. آنها با بررسی شرکتهای فعال در بازار سرمایه در سالهای ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۲ دریافتند که رابطه معناداری بین مسئولیت اجتماعی شرکتها و خطر سقوط آتی قیمت سهام بر مبنای چولگی شرطی منفی تایید نمی کند. این در حالی است که نتیجه فرضیه دیگر پژوهش وجود رابطه معنادار میان مسئولیت اجتماعی شرکتی و خطر سقوط آتی قیمت سهام بر مبنای معیار نوسان پذیری پایین به بالای سهام را تایید می کند.

امیرحسینی و قبادی (۱۳۹۶)، در پژوهش خود با عنوان «گزارشگری مسئولیت اجتماعی و عملکرد مالی»، به بررسی ۲۳ شرکت سرمایه گذاری در بازه زمانی ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۲ به عنوان نمونه آماری پرداختند. ابتدا رابطه مسئولیت اجتماعی شرکت ها با عملکرد مالی مورد بررسی قرار گرفت و سپس رابطه مسئولیت اجتماعی شرکتها با مالکیت نهادی با تاثیر متغیر میانجی عملکرد مالی بررسی گردید. نتایج حاکی از تاثیر متغیر واسطه ای عملکرد مالی بر رابطه بین مسئولیت اجتماعی و مالکیت نهادی می باشد.

فخاری و حسینی (۱۳۹۳)، پژوهشی به منظور بررسی رابطه بین جریان نقد عملیاتی، عدم شفافیت سود و ریسک سقوط قیمت سهام انجام دادند. یافته های تحقیق که با مطالعه بر روی ۹۰ شرکت بورس صورت گرفت نشان می دهد بین محتوای اطلاعاتی جریان های نقدی عملیاتی و ریسک سقوط قیمت سهام رابطه منفی وجود دارد. یعنی با افزایش محتوای اطلاعاتی جریان های نقدی عملیاتی، ریسک سقوط قیمت سهام در آینده کاهش یابد. همچنین یافته ها نشان می دهد جریان های نقدی عملیاتی می تواند بر رابطه بین عدم شفافیت سود و ریسک سقوط آتی قیمت سهام تاثیر بگذارد، یعنی با افزایش محتوای اطلاعاتی جریان نقدی عملیاتی رابطه بین عدم شفافیت سود و ریسک سقوط آتی قیمت سهام کاهش می یابد. یافته های این تحقیق تأکید مجددی بر اهمیت جریان های نقدی به عنوان یکی از مهم ترین اطلاعات اطمینان بخش در گزارشگری مالی است.

فروغی و میرزایی (۱۳۹۲)، در پژوهش تحت عنوان تأثیر محافظه کاری شرطی حسابداری بر ریسک سقوط آتی قیمت سهام در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، اینگونه بیان می کنند که بین محافظه کاری شرطی و ریسک سقوط آتی قیمت سهام، رابطه ی معکوس وجود دارد. هم چنین نتایج این پژوهش، نشان می دهد که در شرایطی که بین مدیران و سرمایه گذاران عدم تقارن اطلاعاتی وجود دارد، توانایی محافظه کاری شرطی جهت کاهش ریسک سقوط آتی قیمت سهام بیشتر است.

فرضیه های پژوهش بصورت زیر قابل بیان است:

کاهش رتبه اعتباری بر ریسک سقوط قیمت سهام معناداری دارد
کیفیت حساسی تاثیر معناداری بر رابطه بین کاهش رتبه اعتباری و ریسک سقوط قیمت سهام دارد

۴- روش تحقیق

پژوهش حاضر از نظر طبقه بندی بر مبنای هدف، از نوع تحقیقات کاربردی است. هدف تحقیق کاربردی، توسعه دانش کاربردی در یک زمینه خاص است. هم چنین تحقیق حاضر، از نظر روش و ماهیت از نوع تحقیق همبستگی است. در این تحقیق هدف، تعیین میزان رابطه بین متغیر هاست. این تحقیق در حوزه تحقیقات اثباتی قرار می گیرد و با توجه به اینکه برای آزمون فرضیات تحقیق از اطلاعات تاریخی استفاده می شود در گروه تحقیقات شبه آزمایشی قرار خواهد گرفت. روش تحقیق از لحاظ نوع استدلال قیاسی - استقرایی است بدین معنی که در مبنای نظری و پیشینه پژوهش از راه مطالعه کتابخانه ای، سایر سایت ها، مقالات در چارچوب قیاسی و گردآوری اطلاعات برای تأیید یا رد فرضیه ها در قالب استقرایی انجام می پذیرد.

هدف تحقیق

بررسی تاثیر کاهش رتبه اعتباری بر ریسک سقوط قیمت سهام
بررسی تاثیر کیفیت حساسی بر رابطه بین کاهش رتبه اعتباری و ریسک سقوط قیمت سهام

قلمرو موضوعی

قلمرو موضوعی تحقیق حاضر بررسی تاثیر شاخص های موثر بر ریسک سقوط قیمت سهام است از این حیث در حیطه حسابداری و حسابرسی است.

قلمرو زمانی

داده های مربوط به این تحقیق مربوط به سال های ۱۳۹۷ الی ۱۴۰۱ باشد.

قلمرو مکانی

قلمرو مکانی این تحقیق شامل شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد.

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری پژوهش عبارت از کلیه شرکتهای فعال در بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱ می باشد. روش نمونه گیری در پژوهش حاضر روش حذف سیستماتیک می باشد. با توجه به دوره مورد تحقیق تعداد نمونه بصورت زیر می باشد:

جدول ۱: جامعه آماری پژوهش

تعداد	شرح
۵۲۸	تعداد کل شرکت های پذیرفته شده در بورس تا ابتدای سال ۱۳۹۷
	کسر می شود:
۸۰	تعداد شرکت های حذف شده از ابتدای سال ۱۳۹۷ تا کنون
۸۸	تعداد شرکت هایی که جزء صنایع سرمایه گذاری، واسطه گری مالی، هلدینگ، بانک و لیزینگ می باشد.
۴۹	تعداد شرکت هایی که تغییر سال مالی داشته اند
۸۵	تعداد شرکت هایی که دارای وقفه معاملاتی بیشتر از سه ماه باشند و یا اطلاعات کامل آنها در دسترس نباشد
۸۹	تعداد شرکت هایی که تاریخ سال مالی آنها منتهی به ۱۲/۲۹ نمی باشد
۱۱۷	تعداد نمونه آماری

لذا با توجه به محدودیتهای فوق تعداد نمونه های شرکت برابر با ۱۱۷ شرکت می باشد.

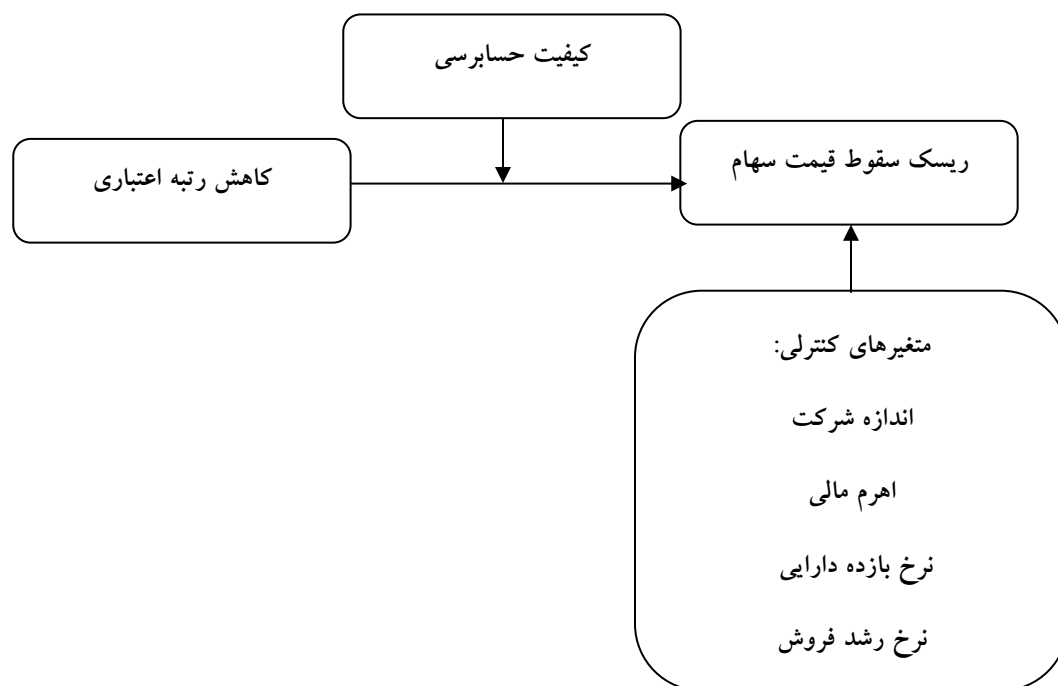
روش ها و ابزار گردآوری اطلاعات:

اطلاعات نظری و یافته های تحقیقات پیشین و داده های مورد نیاز تحقیق به صورت دقیق از منابع ثانویه گردآوری می گردد. برای گردآوری اطلاعات در مورد ادبیات موضوع و پیشینه تحقیق و فرمول های استخراج متغیرهای تحقیق از روش کتابخانه ای استفاده می شود. داده های آماری مرتبط با فرضیه های تحقیق با استفاده از روش اسناد و مدارک سازمانی از صورت های

مالی شرکت ها استخراج و با توجه به فرضیه های تحقیق، داده های متغیرها از اطلاعات بدست آمده محاسبه شده است. با توجه به اینکه اطلاعات و داده های گردآوری از اسناد حسابرسی شده استخراج می گردد و در تبدیل آنها از فرمول هایی استفاده می شود که در جامعه علمی مورد استفاده قرار می گیرد، در نتیجه می توان ادعا نمود که وسیله اندازه گیری دارای اعتبار خواهد بود. با توجه به اینکه در محاسبه شاخص های مورد مطالعه از فرمول های خاصی استفاده می شود که به عنوان ابزار استاندارد جهانی محسوب می شوند و طبق اسناد موجود در ادبیات و پایه های نظری مختص اندازه گیری آن صفات محسوب می شوند، بنابراین از این دیدگاه می توان به روایی وسیله اندازه گیری اطمینان حاصل کرد. بنابراین، داده های مورد نیاز این پژوهش از طریق بانک های اطلاعاتی رایانه ای و مراجعه به کتابخانه سازمان بورس و اوراق بهادار و استفاده از نرم افزار ره آورد نوین و مراجعه به وب سایت سازمان بورس و اوراق بهادار جمع آوری خواهد گردید. همچنین صورت های مالی شرکت ها شامل ترازنامه، صورت جریان وجوه نقد و یادداشت های همراه صورت های مالی در پایان هر سال مالی (۲۹ اسفند ماه) به عنوان ابزار تحقیق مورد استفاده قرار گرفته است.

۵-مدل و نحوه اندازه گیری متغیرها:

برای بررسی فرضیه های تحقیق از مدل مفهومی زیر استفاده خواهد شد:

$$(1): \text{Crash}_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_2 \text{CR}_{i,t} + \sum \text{Control}_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

$$(2): \text{Crash}_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_2 \text{CR}_{i,t} + \alpha_1 \text{Big}_{i,t} + \alpha_3 (\text{CR} * \text{Big})_{i,t} + \sum \text{Control}_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

۶- تجزیه و تحلیل آماری

آمار توصیفی

جدول ۲: شاخص های توصیفی متغیرهای پژوهش

شاخص آماری					
متغیر	نماد	حداکثر	حداقل	میانگین	انحراف معیار
کاهش رتبه اعتباری	CR	۱	۰	۰/۳۷	۰/۲۹
ریسک سقوط قیمت سهام	Crash	۱	۰	۰/۳۹	۰/۲۲
کیفیت حسابرسی	Big	۱	۰	۰/۴۳	۰/۳۰
اندازه شرکت	SIZE	۸/۲۵	۴/۴۲	۶/۲۷	۰/۸۸
اهرم مالی	LEV	۰/۷۹	۰/۰۹	۰/۴۶	۰/۳۷
نرخ بازده دارایی	ROA	۰/۶۹	-۰/۳۳	۰/۱۴	۰/۳۶

آمار استنباطی

آزمون مانایی

بر طبق قاعده چنانچه متغیرها مانا نباشد، باعث بروز مشکلی به نام رگرسیون کاذب می شود. برای اطمینان از مانایی داده از آزمونهایی مختلف استفاده می شود که در این پژوهش از آزمون لوین، لین، چو بهره گرفته شده است. با توجه به رد فرض صفر این آزمون کلیه متغیرها مانا هستند.

جدول ۳: آزمون مانایی متغیرهای پژوهش

متغیر	آماره آزمون	سطح معناداری آماره آزمون
کاهش رتبه اعتباری	-۱۴/۲۷	۰/۰۰۰
ریسک سقوط قیمت سهام	-۷/۱۰	۰/۰۰۰۱
کیفیت حسابرسی	-۸۹/۱۹	۰/۰۰۰
اندازه شرکت	-۷۲/۱۳	۰/۰۰۰

اهرم مالی	-۱۰۲/۲۰	۰/۰۰۰
نرخ بازده دارایی	-۴۸/۳۰	۰/۰۰۰

آزمون هوسمر- لمشو مدل‌های پژوهش

این شاخص مقدار متغیر وابسته مشاهده شده را با متغیر وابسته پیش‌بینی شده بر اساس مدل مقایسه میکند و چنانچه این تفاوت معنادار نباشد، نیکوئی برازش حاصل است. یک از شاخص‌های نیکویی برازش آماره هوسمر- لمشو می باشد که در سال ۱۹۸۹ توسط هوسمر و لمشو ارائه گردیده است. بر اساس این آماره مشاهدات بر اساس میزان احتمال پیش بینی شده در چند گروه یکسان طبقه بندی شده و طبق رابطه زیر مورد آزمون قرار می گیرد:

$$HL = \sum_{j=1}^G n_j \frac{(\tilde{P}_{1j} - \tilde{Q}_{1j})^2}{\tilde{P}_{1j}(1 - \tilde{P}_{1j})} \sim \chi^2$$

در این آماره G تعداد گروه ها، n_j تعداد کل مشاهدات در J امین گروه، P_{1j} احتمالات برآورد شده در J امین گروه و Q_{1j} احتمالات مشاهده شده در J امین گروه می باشد. این آماره از توزیع کای دو برخوردار بوده و دارای درجه آزادی G-2 می باشد. فرضیه صفر این آماره بصورت زیر می باشد:

$$\begin{cases} H_0 : P_{1j} = Q_{1j} \text{ For all } j \\ H_1 : P_{1j} \neq Q_{1j} \text{ For any } j \end{cases}$$

در این آماره زمانی که مقدار احتمال بیشتر از ۵ درصد باشد فرضیه H_0 پذیرفته شده و بیانگر این است که تفاوت متغیر وابسته مشاهده شده با متغیر وابسته پیش‌بینی شده معنادار نبوده و نیکوئی برازش حاصل شده است. نتایج آزمون مذکور در جدول ۴-۳ آورده شده است. بر اساس نتایج آزمون با توجه به بزرگتر از ۰/۰۵ بودن احتمال آماره، فرض صفر تایید شده و می‌توان نتیجه گرفت که مدلها به خوبی برازش شده اند.

جدول ۴ نتایج آزمون هوسمر- لمشو

مدل	آماره آزمون	احتمال آماره	وضعیت
اول	۱۰/۶۰	۰/۲۲۲۴	تایید فرض صفر
دوم	۱۲/۲۵	۰/۲۰۰۵	تایید فرض صفر

آزمون ال. آر مدل‌های پژوهش

علاوه بر آزمون هاسمر لمشو که به صورت جزئی تری به بررسی مناسب بودن برازش صورت گرفته می‌پردازد، آماره LR دیدگاهی کلی‌تر مناسب بودن برازشها را به دست می‌دهد. چنانچه سطح معناداری این آزمون (برخلاف آزمون هاسمر لمشو)، زیر ۰/۰۵ باشد، ضمن رد فرض صفر می‌توان نتیجه گرفت که برازشهای صورت گرفته به طور کلی مناسب و قابل اعتماد هستند.

جدول ۴-۴ نتایج به دست آمده از این آزمون را برای هر شش مدل پژوهش مورد سنجش قرار داده است و آنچنان که پیداست کلیه مدلها بر اساس این شاخص از وضعیت مطلوبی برخوردار بوده و قابل اعتماد هستند.

جدول ۵: نتایج آزمون ال آر

مدل	آماره آزمون	احتمال آماره	وضعیت
اول	۶۲۷/۱۱	۰/۰۰۰	رد فرض صفر
دوم	۶۲۴/۵۹	۰/۰۰۰	رد فرض صفر

بررسی روابط و فرضیه‌ها

بررسی فرضیه اول

با توجه به تایید کیفیت مطلوب برازش انجام گرفته توسط هر دو معیار، اینک می‌توان با اطمینان از قابل اعتماد بودن برازشها، نسبت به تفسیر روابط اقدام کرد. نتایج در جدول ۴-۵ برای مدل اول پژوهش گزارش شده است و همچنین لازم به یادآوری است که نتایج تفصیلی در پیوست پژوهش گنجانده شده است.

جدول ۶: آزمون معناداری ضرایب مدل اول پژوهش

متغیر وابسته: ریسک سقوط قیمت سهام					
متغیر	نماد	ضریب بتا	آماره t	سطح معناداری	نوع تاثیر
عدد ثابت	C	۰/۱۱	۲/۹۶	۰/۰۰۸۷	مثبت و معنادار
کاهش رتبه اعتباری	CR	۰/۴۱	۳/۵۷	۰/۰۰۴۹	مثبت و معنادار
نرخ بازده دارایی	Roa	-۰/۱۴	-۲/۸۰	۰/۰۱۲۹	منفی و معنادار
اندازه شرکت	Size	۰/۰۲	۰/۸۸	۰/۳۹۶۵	فاقد معناداری

بررسی تاثیر کاهش رتبه اعتباری بر ریسک سقوط قیمت سهام...

اهرم مالی	Lev	۰/۲۳	۲/۴۶	۰/۱۷۹	مثبت و معنادار
ضریب تعیین مک فادن	MF	۰/۷۹			

تفسیر نتایج: براساس آنچه از نتایج بر می آید و در جدول فوق نشان داده شده است، ضریب متغیر کاهش رتبه اعتباری برابر با ۰/۴۱ با سطح معناداری ۳/۵۷ است. این نشان میدهد که کاهش رتبه اعتباری در سطح اطمینان ۹۹ درصد تاثیر مثبت و معناداری بر ریسک سقوط قیمت سهام دارد. بدین ترتیب فرضیه اول تحقیق تایید میشود. ضریب نسبتاً بالای مک فادن نیز نشان از قدرت بالای توضیح رفتار متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل و کنترلی دارد. ضمناً از میان متغیرهای کنترلی نیز نرخ باده دارای تاثیر منفی و معنادار و اهرم مالی دارای تاثیر مثبت و معنادار بر ریسک سقوط قیمت سهام هستند و متغیر اندازه شرکت فاقد تاثیر معنادار است.

بررسی فرضیه دوم

با توجه به تایید کیفیت مطلوب برازش انجام گرفته توسط هر دو معیار، اینک می توان با اطمینان از قابل اعتماد بودن برازشها، نسبت به تفسیر روابط اقدام کرد. نتایج در جدول ۴-۶ برای مدل دوم پژوهش گزارش شده است.

جدول ۷: آزمون معناداری ضرایب مدل دوم پژوهش

متغیر وابسته: ریسک سقوط قیمت سهام					
متغیر	نماد	ضریب بتا	آماره t	سطح معناداری	نوع تاثیر
عدد ثابت	C	۰/۰۹	۲/۸۸	۰/۱۱۹	مثبت و معنادار
کاهش رتبه اعتباری	CR	۰/۳۳	۳/۴۰	۰/۰۰۶۹	مثبت و معنادار
کیفیت حسابرسی	Big	-۰/۳۶	-۴/۲۱	۰/۰۰۰	منفی و معنادار
کاهش رتبه اعتباری ضریب کیفیت حسابرسی	Mod	-۰/۲۹	-۳/۵۰	۰/۰۰۵۳	منفی و معنادار
نرخ بازده دارایی	Roa	-۰/۱۶	-۲/۹۹	۰/۰۰۸۶	منفی و معنادار
اندازه شرکت	Size	۰/۰۲	۰/۸۶	۰/۳۹۸۰	فاقد معناداری
اهرم مالی	Lev	۰/۱۷	۲/۵۳	۰/۰۱۵۹	مثبت و معنادار
ضریب تعیین مک فادن	MF	۰/۸۳			

تفسیر نتایج:

آنچه در این بخش دنبال شده است بررسی تاثیرگذاری متغیر تعدیلگر بر رابطه بین متغیر مستقل و وابسته است. برای این منظور با ضرب دو متغیر مستقل و تعدیلگر در یکدیگر، شاخصی جدید که معیار سنجش اثر تعدیلگر خواهد بود ایجاد می شود.

این شاخص جدید در این تحقیق کاهش رتبه اعتباری ضربدر کیفیت حساسی است. در واقع ضریب این متغیر شاخصه رد یا تایید اثر تعدیلگر خواهد بود. به عبارتی چنانچه این شاخص معنادار باشد اثر تعدیلگر متغیر تعدیلگر مورد تایید قرار می گیرد. همچنین مثبت بودن این ضریب به معنای اثر تعدیلگر افزایشی و منفی بودن آن به معنای اثر تعدیلگر کاهش می دهد. براساس آنچه از نتایج این بخش بر می آید و در جدول فوق نشان داده شده است، ضریب شاخص تعدیلگر کاهش رتبه اعتباری ضربدر کیفیت حساسی برابر با $-0/29$ با سطح معناداری $3/50$ است. این نشان میدهد که کیفیت حساسی تاثیر تعدیلگر منفی و معناداری بر رابطه بین کاهش رتبه اعتباری و ریسک سقوط قیمت سهام در سطح اطمینان ۹۹ درصد دارد. بدین ترتیب فرضیه دوم تحقیق نیز تایید میشود.

ضریب بالای مک فادن در این برازش نیز نشان از قدرت بالای توضیح رفتار متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل، تعدیلگر و کنترلی دارد. ضمناً همچون مدل اول از میان متغیرهای کنترلی نرخ باده دارای تاثیر منفی و معنادار و اهرم مالی دارای تاثیر مثبت و معنادار بر ریسک سقوط قیمت سهام هستند و متغیر اندازه شرکت همچنان فاقد تاثیر معنادار است.

۷- خلاصه نتایج فرضیه های تحقیق:

با توجه به تجزیه و تحلیل ارائه شده در فصل چهارم که در خصوص هر فرضیه انجام گرفت، ذیلاً به تشریح نتایج پرداخته می شود.

تحلیل فرضیه اول (کاهش رتبه اعتباری بر ریسک سقوط قیمت سهام تاثیر معناداری

دارد)

بر اساس آنچه که از تجزیه و تحلیل آماری به دست آمده است، ضریب متغیر کاهش رتبه اعتباری مثبت و معنادار است و بنابراین می توان گفت که با کاهش رتبه اعتباری شرکتها،

احتمال ریسک سقوط قیمت سهام افزایش خواهد یافت. بدین معنا که کاهش رتبه اعتباری شرکتها، باعث افزایش عدم تقارن اطلاعاتی شده و در نتیجه احتمال بروز تخلف در گزارشات مالی توسط مدیران و اعضای هیئت مدیره و متعاقب آن ریسک سقوط قیمت سهام افزایش خواهد یافت.

از نظر مفهومی، ریسک سقوط بدان معنی است که مدیران تمایل دارند اخبار بدی را برای دوره طولانی پنهان کنند، که منجر به انباشت شدن اخبار بد می شود. زمانیکه انباشت اخبار بد و نامطلوب از حد آستانه بگذرد، به یکباره در بازار افشا می شود که منجر به سقوط منفی قیمت سهام می شود (هاوتون و همکاران، ۲۰۰۹).

رتبه بندی اعتباری شرکتها ارزیابی بی طرفانه ای از وضعیت کلی اعتباری شرکت را نشان می دهد و بیانگر اظهار نظر عینی، خارجی و مستقل در خصوص توانایی شرکت در ایفای کامل و به موقع همه تعهدات است (وانگ و همکاران، ۲۰۱۰).

در همین راستا می توان نتایج به دست آمده را اینگونه تعبیر کرد که کاهش رتبه اعتباری شرکتها به معنای بروز ضعف در عملکرد شرکت محسوب می شود. از این رو مدیران در چنین وضعیتی احتمالاً رو به افزایش عدم تقارن اطلاعاتی و کاهش کیفیت گزارشگری مالی می نمایند که پیامد مستقیم چنین روندی، افزایش ریسک سقوط قیمت سهام خواهد بود. یافته ای که می توان آن را به نوعی همسو با نتایج مطالعات واعظ و همکاران (۱۴۰۰)، نوری فرد و بسحاق (۱۳۹۹) و نوبان و همکاران (۲۰۲۳) دانست. همگی این مطالعات بر این عقیده هستند که ضعف عملکرد شرکت با کاهش کیفیت گزارشگری مالی و افزایش ارزش آتی شرکت همراه خواهد بود.

تحلیل فرضیه دوم (کیفیت حساسی تاثیر معناداری بر رابطه بین کاهش رتبه اعتباری و ریسک سقوط قیمت سهام دارد)

بر اساس آنچه که از تجزیه و تحلیل آماری بخش دوم تحقیق به دست آمده است، ضریب شاخص کاهش رتبه اعتباری ضریب کیفیت حساسی منفی و معنادار است و بنابراین می توان

گفت که با افزایش سطح کیفیت حسابرسی، تاثیر منفی و نامطلوب کاهش رتبه اعتباری بر ریسک سقوط قیمت سهام کاهش خواهد یافت.

این یافته بدین معناست که با افزایش کیفیت حسابرسی، کنترل قویتری بر رفتارهای فرصت طلبانه مدیران در زمینه دستکاری در گزارشات مالی خواهد شد و در نتیجه این مسئله باعث افزایش شفافیت در اطلاع رسانی شده که پیامد آن کاهش عدم تقارن اطلاعاتی و در نهایت کاهش احتمال بروز تقلب و تخلف در گزارشات مالی توسط مدیران و اعضای هیئت مدیره و در نهایت کاهش ریسک سقوط قیمت سهام خواهد بود.

بر این اساس نقش حسابرسان در بررسی صورتهای مالی اهمیت خود را نشان میدهد. چراکه حسابرسان به عنوان جزئی از سازوکارهای حاکمیت شرکتی، نقش مهمی در حفاظت از منافع سهامداران و سرمایه گذاران خواهد داشت. این کار با بررسی دقیق و اصولی گزارشات مالی شرکتها میسر خواهد بود و پرواضح است که برای این منظور کیفیت عملکرد حسابرسان حائز اهمیت خواهد بود.

مطالعات متعددی به بررسی تاثیر ویژگی های مختلف حسابرسان بر کیفیت گزارشات مالی پرداختند. مهرانی و همکاران (۱۳۹۱)، اعلام کردند که اندازه حسابرس و دوران تصدی آنها تاثیری بر کیفیت گزارشات مالی ندارد. کیم و همکاران (۲۰۱۲)، نشان دادند که اقلام تعهدی اختیاری با تغییر حسابرس کاهش می یابد. هاتفیلد و همکاران (۲۰۱۷)، نشان دادند که مهارت حسابرس باعث افزایش کیفیت حسابرسی می گردد.

در مجموع یافته های این بخش از تحقیق را می توان همسو با نتایج مطالعاتی دانست که بر این عقیده هستند که کیفیت بالاتر حساسری به حفظ ارزش آتی شرکت و کاهش ریسک سقوط قیمت سهام کمک می نماید. مطالعاتی نظیر ذاکر حسینی (۱۴۰۲)، نوپان و همکاران (۲۰۲۳) و الحادب کالچر (۲۰۲۳).

منابع:

آذر، عادل. منصور مومنی. (۱۳۸۹). «آمار و کاربرد آن در مدیریت»، جلد اول، چاپ چهاردهم، انتشارات سمت، تهران.

- احمدپور، احمد و فرمانبردار، محمد. (۱۳۹۳). بررسی تاثیر ویژگی های شرکت بر ریسک سقوط قیمت سهام، فصلنامه بورس اوراق بهادار تهران، شماره ۲۸، صص ۲۹-۴۵
- اربابیان، علی اکبر و گرایلی، صفر (۱۳۹۰)، بررسی تاثیر ساختار بر سودآوری شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، چشم انداز مدیریت، شماره ۳۳، صص ۱۷۵-۱۵۹
- اردبیلی، محمدحسن؛ لقمان سنجری، بررسی رابطه بین ویژگی های حسابداری شرکت ها و میزان افشای اختیاری اطلاعات مالی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید بهشتی
- اسدی، غلامحسین و کاظمی (کاظم) (۱۳۹۷)، بررسی رابطه ریسک سقوط قیمت سهام با استفاده از معیار چولگی منفی بازده سهام و سیاست تقسیم سود در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، چشم انداز مدیریت مالی، شماره ۲۲، صص ۹-۲۸
- اسکات، ویلیام. (۱۳۸۸). تئوری حسابداری مالی، علی پارسائیان، جلد اول، تهران، ترمه
- انواری رستمی، علی اصغر. ختن لو، محسن. (۱۳۸۵). "بررسی مقایسه ای رتبه بندی شرکت های برتر براساس نسبت های سودآوری و شاخص های بورس اوراق بهادار تهران". *بررسی های حسابداری و حسابرسی*، شماره ۴۳، صص. ۲۵-۴۳.
- تهرانی، رضا و حصارزاده، رضا (۱۳۸۸)، تاثیر جریان های نقدی و محدودیت در تامین مالی بر بیش سرمایه گذاری و کم سرمایه گذاری، تحقیقات حسابداری و حسابرسی، شماره ۳، صص ۲۰-۳۲
- توکل نیا، اسماعیل و تیرگری، مهدی (۱۳۹۳)، اهرم مالی و سطح نگهداشت وجه نقد و ارزش شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، فصلنامه حسابداری مدیریت، شماره ۲۲، صص ۳۵-۵۱
- ثقفی، علی و عرب مازار یزدی، مصطفی. (۱۳۹۰). "کیفیت گزارشگری مالی و ناکارایی سرمایه گذاری"، *مجله پژوهش های حسابداری مالی*، سال دوم، شماره چهارم، صص ۱-۲۰
- ثروتی، هانیه (۱۳۹۶). بررسی ارتباط بین اعتماد به نفس مدیرعامل و بازده سهام، پایان نامه کارشناسی ارشد، موسسه آموزش عالی آمل
- حافظ نیا، محمد رضا (۱۳۸۴) مقدمه بر روش تحقیق در علوم انسانی، انتشارات سمت، چاپ یازدهم.
- حسینی، محمد. بشیر حسینی، سید محمد. (۱۳۸۹). "بررسی رابطه سطح افشای اطلاعات حسابداری و نوسانات قیمت سهام در شرکت های بورس تهران". *پژوهشنامه اقتصاد کسب و کار*، شماره دوم، صص. ۷۵-۸۴.
- حسینی، سیدعلی و امجدیان، فثانه (۱۳۹۶). بررسی رابطه مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتی و خطر سقوط آتی قیمت سهام، *مجله دانش حسابداری*، شماره ۳۸، صص ۷۵-۱۰۵

- خواجوی، شکرالله؛ بایزدی، انور؛ جبارزاده کنگرلویی، سعید، (۱۳۹۰)، بررسی رابطه بین مدیریت سود و مسئولیت پذیری اجتماعی شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، مجله پیشرفتهای حسابداری دانشگاه شیراز دوره ۳، شماره ۱.
- دیانتی دیلمی، زهرا؛ مرادزاده، محمد و محمودی، محمدرضا. (۱۳۹۱). بررسی تاثیر سرمایه گذاران نهادی بر کاهش ریسک سقوط قیمت سهام، مجله دانش، شماره ۲، صص ۱۸-۱.
- رسائیان، امیر و غفاری، محمدرضا (۱۳۹۱)، درآمدی بر بازده غیرعادی سهام و محتوای اطلاعاتی جریان های نقدی، مجله اقتصادی- ماهنامه بررسی مسائل و سیاست های اقتصادی، شماره ۵، صص ۷۹-۹۲
- رهروی دستجردی (۱۳۹۱)، عوامل موثر بر سطح نگهداشت وجه نقد، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه اصفهان، دانشکده علوم اداری و اقتصاد
- سازمان ملی بهره وری (۱۳۹۵)، گزارش شاخص های عملکرد از سال ۱۳۵۲ تا ۱۳۹۳
- سجادی، سید حسین؛ حاجی زاده، سعید و نیک کار، جواد. (۱۳۹۱). "تاثیر هزینه های نمایندگی و کیفیت فروغی، داریوش، (۱۳۸۷)، میرشمس شهبهانی، مرتضی، پورحسین، سمیه، (۱۳۸۷)، نگرش مدیران درباره افشای اطلاعات حسابداری اجتماعی: شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران (۱۳۸۶)، بررسی های حسابداری و حسابرسی، شماره ۵۲.
- فروغی، داریوش و سالیانی، امین (۱۳۹۵)، تاثیر سررسید بدهی بر ریسک سقوط آتی قیمت سهام، مجله پژوهش حسابداری، شماره ۲۰، صص ۱۱۶-۹۹
- فغانی ماکرانی، خسرو و امین، وحید (۱۳۹۵)، بررسی رابطه میان مسئولیت پذیری اجتماعی و ریسک کاهش قیمت سهام در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، فصلنامه علمی پژوهشی دانش سرمایه گذاری، شماره نوزدهم، صص ۲۸۳-۲۶۹
- فیاضی، سپیده؛ غیاثوند، علیرضا و صفتی، فرید (۱۳۹۵)، بررسی تاثیر مالکیت نهادی بر شفافیت و تولید اطلاعات مالی در شرکتهای کنفرانس بین المللی ایده های نوین در مدیریت، اقتصاد و حسابداری، اسپانیا، بارسلون
- قائمی، محمد حسین و حمیدی، سلمان (۱۳۹۰)، رابطه بین شاخص های مالی و شاخص های بهره وری، مجله حسابرس، شماره ۵۲، صص ۵-۱
- قلی زاده، محمدحسن. ابراهیم پور ازبری، مصطفی. ۱۳۹۷. "طراحی مدل رتبه بندی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران با استفاده از تحلیل پوششی داده ها. مورد: صنعت موارد غذایی و آشامیدنی". پژوهشنامه اقتصادی، شماره ۵.

کاشانی پور، محمد، کریمی، حسن، (۱۳۹۴)، بررسی ارتباط بین ساختار هیأت مدیره و مالکیت شرکت با افشای اختیاری، پژوهش های تجربی حسابداری، ش ۱۴، صص ۱۸۶ - ۱۶۷

کریم نژاد، سجاد (۱۳۹۶)، تاثیر سررسید بدهی بر ریسک سقوط قیمت سهام، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی ماکو

- کمالی، احمد (۱۳۸۷)، «تاثیر افزایش اهرم مالی، میزان جریان نقدی و رشد شرکت بر مدیریت سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران»، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه اصفهان.

محسنی ملکی، بهرام و آران دینکی، علی، (۱۳۹۸)، بررسی رابطه بین جریان وجه نقد عملیاتی غیرعادی با ارزش گذاری بالای سهام با در نظر گرفتن عمر شرکت در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، اولین همایش ملی مدیریت و اقتصاد با رویکرد اقتصاد مقاومتی

مشایخ، شهنار و شاهرخی، سیده سمانه (۱۳۹۵)، نظام رتبه بندی اعتباری شرکت ها در دنیا، پژوهش های حسابداری، شماره ۱۶، صص ۱۳۱-۱۴۷

مهرانی، کاوه. تحریری، آر.ش. (۱۳۹۸). "رتبه بندی شرکت ها بر اساس شاخص های مالی و بررسی رابطه آن با بازده سهام در بورس اوراق بهادار تهران". دو ماهنامه علمی پژوهشی دانشگاه شاهد، شماره ۵۰، صص ۷۰-۵۱.

مومنی، علی؛ فعال قیومی، منصور (۱۳۸۶)، تحلیل آماری با استفاده از اس پی اس اس نوری فرد، یدالله و بسحاق، ابراهیم (۱۳۹۹). رابطه بین رتبه اعتباری شرکتها با دستکاری فعالیت های واقعی، کیفیت حسابداری و حاکمیت شرکتی، فصلنامه علوم تخصصی پژوهش در حسابداری و علوم اقتصادی، شماره ۸، صص ۱۱-۲۳

واعظ، سید علی و مقدم، سیروس، ۱۳۹۰، بررسی عملکرد شرکت و حاکمیت شرکتی از طریق ساختار مالکیت، فصلنامه حسابداری مالی، ش ۷، صص ۱۳۵ - ۱۱۴

واعظ، سیدعلی؛ بنایی، رحیم و چینه کش، سجاد. (۱۴۰۰). تاثیر سرمایه گذاری و رتبه اعتباری بر رابطه بین ضعف کنترل داخلی و ارزش شرکت، فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی، دوره ۱۸، شماره ۶۹، صص ۱۴۵-۱۷۳

ودیعی نوقابی، محمد حسین؛ یاری، فاطمه و رفیعی، مهدی. (۱۳۹۷). رتبه اعتباری و ریسک سیستماتیک شرکت، اولین همایش بین المللی پژوهش های مدیریت و علوم انسانی، دانشگاه تهران

وکیلی فرد (۱۳۹۰)، تاثیر حاکمیت شرکتی بر عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، دانش مالی تحلیل اوراق بهادار، شماره ۸، صص ۱۳۹-۱۱۹

ولک دادت، ترجمه علی پارسائیان (۱۳۸۷)، « تئوری حسابداری»، انتشارات ترمه، جلد اول و دوم.

- Abbott, W., Monsen, R. (1979). On the measurement of corporate social responsibility: Self-reported disclosure as a measure of corporate social involvement. *Academic Management Journal*, 22, 501-15.
- Acharya, V., and Z. Xu. 2017. Financial dependence and innovation: The case of public versus private firms. *Journal of Financial Economics* 124, 223–243.
- Adams, Brean, A. Kenneth, carow, perry, Tod, 2009, " Earnings management and initial public offerings : The case of the depository industry " , *journal of Banking & finance*, 33, 2363- 2372
- Aditya., Birla (2002). Center for Community Initiative and Rural Development (ABCCIRD), Indian.
- Anderson, R. C., Duru, A., & Reeb, D. M. (2009). Founders, heirs, and corporate opacity in the United States. *Journal of Financial Economics*, 92(2), 205–222.
- Alexandrina, Ş. C. (2007). How do board of directors affect corporate governance disclosure , the case of banking system, (47) , 127–146
- Ali, A., Zarowin, P., 1992. Performance versus transitory components of annual earnings and estimation error in earnings response coefficients. *J. Accounting Econ.* 15 (2–3), 249–264.
- Bates, T., Kahle, K., Stulz, R., 2009. Why do U.S. firms hold so much more cash than they used to? *J. Finance* 64 (5), 1985–2021.
- Bao, D., Fung, S.Y.K., Su, L., 2018. Can shareholders be at rest after adopting clawback provisions? Evidence from stock price crash risk. *Contemp. Accounting Res.* 35 (3), 1578–1615.
- Barro, R. (2006). Rare disasters and asset markets in the twentieth century. *The Quarterly Journal of Economics*, 121(3), 823–866.
- Bradley, J., Robert, L. (2009). Corporate social responsibility and energy. In: Horowitz, I.L. (Ed.), *Culture and Civilization*. Transaction Publishers, New Jersey, 181-197.
- Bushman, R., Chen, Q., Engel, E., & Smith, A. (2004). Financial accounting information, organizational complexity and corporate governance systems. *Journal of Accounting and Economics*, 37, 167–201.
- Callen, S., Fang, A.K., 2015. CEOs vs. CFOs: incentives and corporate policies. *J. Financ. Econ.* 97, 263-278
- Campello, M., E. Giambona, J. Graham, and C. Harvey. 2011. Liquidity management and corporate investment during a financial crisis. *Review of Financial Studies* 24, 1944– 1979.
- Fombrun, C. J., & Van Riel, C. B. M. (2003), *Fame & fortune: How successful companies build winning reputations*, Upper Saddle River, NJ: Prentice

- Hall, Han, Ki C. & David Suk, 2006, "The Effect of Ownership Structure on Firm Performance: Additional Evidence", *Review of Financial*
- Han, Ki, C., Lee, Suk Hun and Y. Suk, David, 1999, "Institutional Shareholders and Dividends", *Journal of Financial and Strategic Decisions*, Volume 12, Number 1.
- Hall, E. H., & Lee, J. (2014). Assessing the impact of firm reputation on performance: an international point of view. *International Business Research*, 7(12), 1.
- Healy, P. M., & Palepu, K. G. (2001). Information asymmetry, corporate disclosure, and the capital markets: A review of the empirical disclosure literature. *Journal of Accounting and Economics*, 31(1-3), 405-440.
- Jang, M., (2009). Propping through related party transactions, *Review of Accounting Studies*.
- Jensen, M. C. (1986). Agency cost of free cash flow, corporate finance and takeovers. *The Accounting Review*, 76(2), 323-329.
- Jin, L., Myers, S.C., 2006. R2 around the world: new theory and new tests. *J. Financ. Econ.* 79 (2), 257-292.
- Jiang and Kim. , 2000, "Oil and Gas Reserve Wine Disclosures and bid ask spreads" *Journal of Accounting and public policy*, 17, 55-84.
- Khan, M., Watts, R.L. (2009), Estimation and Empirical Properties of a Firm-Year measure of Accounting Conservatism. *Journal of Accounting and Economics*, Vol:48, pp. 132-150.
- Kok, P., Wiele, T., McKenna, R., & Brown, A. (2001). A corporate social responsibility audit within a quality management framework. *Journal of Business Ethics*, 31(4): 287.
- Kothari, S.P., Shu, S. and Wysocki, P.D. (2009), Do Managers Withhold Bad News? *Journal of Accounting Research*, 47, 241- 276.
- Kim, J., Li, Y., Zhang, L., 2011b. Corporate tax avoidance and stock price crash risk: firm-level analysis. *J. Financ. Econ.* 100 (3), 639-662.
- Khurana, I.K., Pereira, R., Zhang, E.X., 2018. Is real earnings smoothing harmful? Evidence from firm-specific stock price crash risk. *Contemp. Accounting Res.* 35 (1), 558-587.
- Lee, L.F., 2012. Incentives to inflate reported cash from operations using classification and timing. *Accounting Rev.* 87 (1), 1-33.
- Libby, R., Libby, P., Short, D., 2008. *Financial Accounting*. McGraw-Hill, New York.
- Lang, M. H., & Lundholm, R. J. (1996). Corporate disclosure policy and analyst behavior. *Accounting Review*, 71(4), 467-492.
- Mohanram, P., 2014. Analysts' cash flow forecasts and the decline of the accruals anomaly. *Contemp. Accounting Res.* 31 (4), 1143-1170.
- OECD Productivity Database, (2005), www.axiss.com.au/assets/document
- par falkman, t. , Torbjorn Tagesson , (2008) " Accounting does not necessarily mean accounting : Factors that counteract compliance with accounting " , *Journal of management* , 24 , 271-283
- Pushner, George Michael, 1993, "Ownership Structure and Corporate Performance in the U.S. and Japan", Working Paper, Columbia university

- Putnam, R. D. (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of American community*. New York, Simon and Schuster.
- Uygur, O. 2018. CEO ability and corporate opacity. *Global Finance Journal*. <http://dx.doi.org/10.1016/j.gfj.2017.05.002>
- Wasley, C., Wu, J., 2006. Why do managers voluntarily issue cash flow forecasts?. *J. Accounting Res.* 44 (2), 389–429
- Williams, S.M. (1999). Voluntary environmental and social accounting disclosure practices in the asia pacific region: An international empirical test of political economy theory. *The International Journal of Accounting*, 34(2), 209-238.
- Vishwanath T., D. Kaufmann (1999), *Towards Transparency in Finance and Governance*, Working Papers of The World Bank.
- Zafar, C. K., Kiprono, K. J., & Willy, C. (2008). Working Capital Management and Corporate Financial Performance: Evidence from Panel Data Analysis of Selected Quoted Tea Companies in Kenya. *Research Journal of Finance and Accounting*, Vol. 5, No. 5, Pp. 53-62